

شىنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇئىنا نازار

جۇڭگو ۈلگىسىدەگى وسزامانداڧدروۋدىڭ شىنجاڭ امالياتىن ىلگەرلەتۋىدەگى ۈلگىلى ايماق، ىبلىستى كۇش سالا قۇرامىز

□ سانجى حۇيزۇ اۆتونوميالى وىبلىستق پارتكومنىڭ شۇجىيى زىڭ يانىياڭ

يىنى ەتسپ، وسى زامانىى ەگىمشىلىك، استىق، ماقتا، مال شارۋاشلىعى، شاراپ اشتاتىن ۋجۇزم، قالمشا، گۈل ـ شوپ، قىزاناق مانەرلەۋ سىياقتى باسىم كاسىپ سالالارىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ اۋىل شارۋاشىـ لىق قوسىشا ونىمدەرىن جىتتىكتەي مانەرـ لەۋ كاسىبن بار كۇشپەن دامىتىپ، سانجى وىبلىسن بۇكىل شىنجاڭنىڭ اۋىل شارۋاشىـ لىغىنىڭ ساپاسىن كوتەرىپ، ونىمىدىلگىن ارتتىرىپ، تىپ جاڭالاپ دامۇداعى جەتەكشى رايون ەتىپ قۇرىپ شىعادى. ۋمىرلىك سەـ لياحات ۈلكىن اينالىم جەلىسىن جەدەل قۇرىپ، تىانشان بوعدا كولى، جانبۇلاق، بەيتىڭ بايرىى قالاسى سايقتلاردى وزەكـ تى باۇراۋ قۋانى ەتىپ، تىانشاندى اينالىپ ساياحاتتايتىن ەىڭ شاقىرىمدىق التىن جەلى سارا ساياحات جەلىسن ۇزدىكىسىز كەمەلـ دەندىرىپ، ۋتۇين ارقلى جەلنى جالعاپ، جەلنى تىزبەكتەپ شەڭبەرگە اينالدىرىپ، مادەنىيەت پەن ساياحاتتىڭ توسىۋىن ىشكەـ رىلەي ىلگەرلىتەپ، كاسپ كۇيىن جەنىلـ دىرۇدى، ۈلكىسدە جاڭقالق اشۇدى جانە قىزمەت وتەۋ دارەجەسەن جوعارىلاتۇدى كۇـ شەيتىپ، ”ساياحاتشىلاردى سانجىعا كەلۇگە باۇراۋعا“ كۇش سالپ، ساياحات كومەسكى كۇش ۋرتسى جارىققا شىعاردى.

رەفورمانى تەرەڭدەتسپ، ەسكى اشۇدى كەڭەيتىپ، جوعارى ساپالى دامۇدى جىبەۋ قوزعاۋشى قۇاتىن ارتتىرامىز. سانجى وىبلىسى رەفورما جاساۋ، جاڭقالق اشۇ ارقدـ لى ەكونوميكانىڭ تىپ جاڭالاپ، دارەجەـ سن وسىرۇنە جەتەكشىلىك ەتۇگە باستان ـ اياق تاباندى بولىپ، تۇتاس شىنجاڭ، بۇكىل ەل بىيىگىندە تۇرىپ، جوعارى ساپاـ لى دامۇ قىزمەتىن جوسپارلاپ ىلگەرلىتەپ، اشىق ەكونوميكالىق تۇزۇلىستە جاڭقالق اشىپ، سىرتقا باعىنتالغان ەسك اشۇ ۈلكەن ارناسىن جەدەل قۇرىپ، ەل ۋشى، خالقلارا سىندى ەكى بازاردان، ەكى بايلىقتان اناـ عۇرلم ويداعىداي پايدالانىپ، جاڭا دامۇ ارناسىنا بەلسەنە قىزمەت وتەيدى جانە ۋجىسادى. جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسكى اشۇدى بەلسەنە كەڭەيتىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇـ رىلىسى ورايىن مىقتى يىگەرپ، ورتا ازىيا، ەۋروپا بازارىن كوزدەپ، وسى زامانىى زات اينالىمى، جوعارى دارەجەدە قىزمەت وتەۋ، ەكىپورت ساۋداسى، شەكارا اتىاعان ەلەكتىروندى ساۋدا سىياقتى ۋتۇيىندى كاسپ سالالارىن جەتىلدىرىپ، جەدەلدەـ تىپ، ۈلاستاي شەكارا وتكەلنىڭ دامۇىن جەدەلدەتۇدى ىلگەرلىتەپ، جۇڭگو ـ ۋۆـ روپا كەزەكشى پويەزدەرەيمەن ونىمدەردى ەكىپورت ەتىپ، ورتا ازىيادى 5 ەلەمەن جانە ”غىر بەلدەۋ، غىر جول“ بويىندا مەلدەرەيمەن ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگى كەڭەيتىپ، سىرتقا بايىعتالغان ەكونوميكا دەڭگەيىن جوعارىلاتادى. رەفورمانى بۇلـ جىماي تەرەڭدەتىپ، نازاردى جوعارى ساـ پالى دامۇداعى ۋتۇيىندى، قىين ماسەلەلەرگە جانە تەرەڭ قاتپارلى قايشلىقتارعا شوغرـ لاندىرىپ، جۇرەكتىلىكپەن نىزدەنىسى جاساپ، جاڭقالق اشىپ، ”تومەنگە بەرۇ، باسقارۇ، قىزمەت وتەۋ“، اۋىل شارۋاشىلـ ى، اۋىل ـ قىستاق، مەمەلكەت مەنىشىگىنـ دەگى كاسپورىن، مەمەلكەت مەنىشىگىندەـ گى مال ـ مۇلك، ەكونوميكالىق ۋتۇزدـ لىسى، جاسلى فىنانسى سىياقتى ۋتۇيىندى ساـ لالارداى رەفورما تەبىتىن ارتتىرىپ، شارۋاـ شلىق ـ ساۋدا ورتانىس كۇش سالا ساپالاـ لاندىرىپ، سىتراتەگىيالىق سىپاتتى، جاسامپازـ دىق سىپاتتى، جەتەكشىلىك سىپاتتى ۋبىر توپ رەفورما شارالارىن كۇش سالا ىلگەردـ لەتەپ، دامۇ بوگەتتەرىن بەلسەندى، ۋنىمـ دى تۇردە جويىپ، دامۇ باسىمدىغىن توپتاپ، دامۇ قوزعاۋشى كۇشنى نىعايتادى. ۋنىمدى ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇـ دى بەلسەنە كەڭەيتىپ، بازاردى باعدار ەتۇدى، كاسپورىندى باعدار ەتۇدى كۇشپەـ تىپ، نازاردى ۋتۇيىندى كاسپ سالالارى مەن كاسپورىنداردىڭ ساۋداگەر شاقىرۇ قىزـ مەتىن جان ـ جاقتى كۇشەيتۇنە شوغىرلاندىـ رىپ، اناغۇرلم كوپ نىسانداردىڭ ەرتە تىياـ ناقاتۇنىن، ەرتە قۇرىلىس جۇرگىزۇىن جىبەپ، اناغۇرلم كوپ ناقتى زاتتارعا قارجى

قوسۇ مولشەرىن قالىپتاستىرادى. نەگىزدىك قۇرىلغى قۇرىلىسنىن كۇشپەـ تىپ، جوعارى ساپالى دامۇدىڭ تىرەكتىلىك كۇشنى ارتتىرامىز. سانجى وىبلىسى ۇزاق بوـ لاشاقتى تىياناق ەتۇ، ۈيلەسىمدى باسىپ وزۇ، علمى جويالاۋ، كوپ چاقپەن جەبەۋ پرىنسىپىنە تاباندى بولىپ، ۋنۇرلى نەگىزـ دىك قۇرىلمىلار ورنالاسىمىن ۋبىر تۇتاس جوسپارلاپ، وسزاماندانعان نەگىزدىك قۇـ رىلغى جۇيەسىن قۇرادى. جول تورابى جاـ ىندا، ۋرۇمچى ـ سانجى خالقلارلىق كەنە شەندى قاتىناس تورابىن قۇرۇدى ارقاۋ ەتە وتىرىپ، تەڭكەتتى جول بولىكتەرىنىڭ قۇاتىن كەڭەيتىپ جاڭالاۋدى جانە ۋمىرلەرـ دى تۇتاستىرۇدى ۋتۇيىن ەتىپ، ۇرۇمچىـ مەن تۇتاستىرۇ، تەمر جول مەن جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولىدى ۈلاستىرۇ، وىبلىسى اۋماعى اينالمالى جەلىسنى تىكىلسـ سىزدەندىرۇ ۋبىر توپ ۋتۇيىندى نىسانداردى جوسپارلاپ، ورنالاستىرىپ، اتـ قارىپ، ۋرۇمچى ـ سانجى رەلىستى قاتىناـ سى، شونجى جانبۇلاق اۋەجايى، چىشى بايرىعى جولى، شەكارا وتكەلى جولى، 6 ولگە تاس جولى سىياقتى ۋتۇيىندى نىساندار قۇرىلىسنى ىلگەرلىتەپ، كەشەندى قاتىناس تورابى جۇيەسىن جەدەل قالىپتاستىرادى. سۇ تورابى جاعىندا، سۇ بايلىغى جۇتەكتى تەجەمدەرىن كۇش سالا جويىپ، سۇ باسـ تاۋدى، ساقتاۋدى، سۇ جۇيەسىن بايالىانسـ تىرۇ سىياقتى نىسان قۇرىلىستارىن ىلگەرلەـ تىپ، جۇندۇڭدى سۇمەن قامداۋ 2 ـ مەرـ زمىدىك، شىعىسى 3 اۋداندى سۇمەن قامداۋ يىنجەنرەياسىن جەدەل اتقارىپ، ەكونوميكاـ لىق، قوعامدىق دامۇعا ۋنىمدى سۇ بايلەـ ىي قاناتماسىزدىغىن ازىرلەيدى. ەنەركيا توـ رابى جاعىندا، جاڭا ەنەركيائى جانە ساىـ كەستى جايدىق جاساۋ كاسىبن كۇش سالا دامىتىپ، جەل ەلەكتىرى، فوتوۋولت، سۇ شىعارۇ، ەنەركيا توپتاۋ جانە بىيوماسسا ەلەكتىر تاراتۇ نىسانى قۇرىلىسنى ىلگەرلەـ تىپ، ەلەكتىر كوزدەرى، جەدىلەرى، كوتەـ رىجىدىلىك، قۇات ساقتاۋ، جاڭا ەنەركيا، سۇتەگىن ۋندىرۇ سىياقتى نىسانداردى جوسپارلاپ، تۇلعالاپ، فوتوۋولت بولىشكـ تەرى، جەل ەلەكتىر چاپچاقشالارى، قۇات ساقتايتىن باتارەيا سىياقتى ۋبىر توپ جايدىق جاساۋ نىساندارىن اتقارىپ، تۇتاس شىنجاڭنىڭ ماڭىزدى جاڭا ەنەركيا جايدىقـ تارىن جاساۋ كاسپ سالاسى بازاسىن تۇلعاـ لادى. ساپالى بايلىق ۋندىرىس قۇاتىنىن بار كۇشپەن جارىققا شىعارىپ، فۇكاڭ كەن رايونى كوكس بايلىغىن، فۇكاڭ قالاسى مەن جەمسارى اۋدانىنىڭ كومەر قاباتى تابىعى گاز بايلىغىن، جۇندۇڭ كومەر القابى ۋمىتلىپ، ۋنۇرلى قىزمەتتەردى تىياناقتاۋىن زىڭ بوينىشا، علمى، دالەم ـ ۋمال ىلگەرلەـ تەمىز. ۋوزىن ـ ۋوزى جاڭجارتۇ باتىلدىغىن باستان ـ ايلاق ساقتاپ، ەسكىلىككە چارماـ سىپ الاتىن، دامۇعا كەدەرگى بولاننىن ىدەـ يانىڭ ”قاساڭ مۇزىن“ كۇش سالا جويىپ، ”كونە ايانى، كونە سۇردەكتى“ جانە ”تاـ جىرىيەشلىدىك نازارباسىن“، ”كۇتپ وتىرۇ، ىدەك سۇيەۋ، الاقان جايۇ“ ىدەياسىن تاستاپ، جاڭا جاعايدىعا بەلسەندىلىكپەن، رىنقتى تۇردە ۈيلەسىپ، ويدىڭ قاساكدـ ەن بۇزىپ، جوعارى ساپالى دامۇعا اناغۇرـ لم كوپ قوزعاۋشى كۇش، ومىرشەڭدىك كۇش ۇستەيىمىز. باشى كادىرلاردىڭ قابىلەـ تىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، جوعارى ساپاـ لى دامۇدى ىلگەرلىلەتۇ قابىلەتىن، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن، حاۋىپ ـ قاتەردەن ساقتاۋو جانە ونى جويۇ قابىلەتنە كۇشپەـ تىپ، جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرلىتەۋـ دىڭ ماپتالھانى بولۇعا قۇلىشنامىز. قاتاڭ باسقارۇ مەن ىرىقشا قامقورلىققا، شابتانداـ دىرۇ مەن تەكتەتۇگە تەڭ ۇمان بەرۇگە تاـ باندى بولىپ، ”ۋشتى ىيرا ىبلۇدى“ تىياـ ناقاتاندىرىپ، كادىرلاردىڭ قاتەلىگىنە كەشىـ رىمەن قاراۋ، قاتەلىكتى نۇزەتۇ ۋدىسىن بەلگىلەپ، قالىڭ پارتيا مۇشەلەرىنىڭ، كادرـ لاردىڭ بەلسەندىلىگىن، رىقتىلىغىن، جاسامـ چازدىغىن اناغۇرلم ويداعىداي قاۋلاتىپ، جۇمىس سىتەگىسى كەلەتىن، جۇمىس سىتەي الاتىن، جۇمىس سىندىرات الاتىن تاماـ شا ورتا قالىپتاستىرامىز.

(ياسى 1 ـ بەتتە)

شىتتۇ كەپتەر شارۋاشلىغى 2018 ـ جىلى قۇرىلعاننان بەرى ”باستاماشى كاـ سىپورىن + سەلبەستىك كووپەراتىۋ + شارۋا وتباسى“ ۋش ۋبىر تۇلعالانغان تىجارات ۈلگىسى بويىشا ”جەم ـ شوپ، باغمىشلىق، نىدەتتەن ساقتاۋ، مانەرـ لەۋ، ساتۇ“ سىندى 5 ۈلكەن جۇيەنى اقاۋسىزداندىرىپ، اۆتونوميالى رايوننىڭ اۋىل شارۋاشلىغىن كاسپى سالالاندىرىۋداعى ۋتۇيىندى باستاماشى كاسىپورىن بولىپ بىرىتىندەپ جەتىلىپ شىقتى، كەپتەر باغمىشلىغى كاسپى شاقشار قالاسى مەن تۇڭمەرەكتەگى 3 اۋدانداى 16 مىڭ شارۋا وتباسىن باغمىشلىققا ت سالسۇعا جەتەكـ تەدى، ۋر وتباسىنىڭ جىلدىق ورتاشا كىرىسى 3000 بۇان ارتتى.

”قازىر كاسپورىننىڭ تەڭ جارتى ونىمدەرى شىنجاڭنىڭ سىرتىنا ساتىلادى، بولاشاعىنان ۋمىت زور“. جاڭ ۋىن بىلاي دەدى: شىتتۇ كەپتەر شارۋاشلىغى كەپتەر كاسپى سالاسى تىزبەگىن ۇزدىكىسىز تەرەڭدەي اشىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن كاسپى سالالاندىرۇ جالپىلىق تۇلغاسىن قالىپتاستىرىپ، كەپتەردى شىنجاڭنىڭ ەڭىن، مال شارۋاشلىغى كاسىبن دامىتۇدىڭ ەرەكشە تانىقىسىنا اينالدىرادى.

كاسپى سالاسىن گۈلدەندىرۇ ـ اۋىل ـ قىستاقى كورىكەيتۇدەگى ەڭ ماڭىزدى ۋتۇيىن. يىپىل جىل باسنان بەرى بۇكىل رايون باستاماشى كاسىپوـ رىنداردى كۇشەيتۇگە، تىزبەكتى توللىقتاۋعا، كاسپى كۇيىن گۈلدەندىرۇگە، اىپـ ىگىلى ماركا جاراتۇعا كۇش سالىپ، ”جەرگىلىكتى ەرەكشە ونىمدەر“ جۇمىسىن ويداعىداي سىتەپ، 1 ـ، 2 ـ، 3 ـ كاسپى سالالارىنىڭ توعىسيالى دامۇىن ىلگەـ رلىتەپ، اۋىل ـ قىستاق كاسپى سالاسىنىڭ تۇتاس تىزبەگى دارەجەسىن جوـ عارىلاتۇدى ىلگەرلىتەتى. جەر ـ جەر نازاردى استىق، ماي، ماقتا جانە توقپىباشـ لىق، كىم ـ كەشەك، جاسلىپ وركانىكالى جەمىس ـ جىدەك، كوكونىس، ساپالى مال شارۋاشلىق ونىمدەرى سىياقتى اۋىل شارۋاشلىغىغا قاتىستى كاسپى سالاسى شوغىرنا شوغىرلاندىرىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ تۇتاس كاسپى تىزبەگىن كۇش سالا جەتىلدىرىپ، دامىتىپ، وسى زامانىى اۋىل شارۋاشلىغى كاسپى سالاسى باقـ شاسى، اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىن وڭدەۋ باقشا رايونى، اۋىل شارۋاشلىغى كاسپى سالاسىندا قۇاتتى قالاشىق، ”غىر قىستاقتا غىر ۋنىم بولۇ“ بويىشا ۈلگى كورسەتەتىن قىستاق ـ قالاشىق قۇرىلىسنىن جەدەل ىلگەرلىتەتى، ەرەكشە كاسپتەرـ دىڭ سانىنىڭ ارتۇتىنان ساپانىڭ جوعارىلانۇنا، فاكىتورلاردىڭ جەبەۋىنەنن جاڭقالق اشۇ ارقلى دەم بەرۇگە، بىتىراندى ورنالاستىرۇدان شوغىرلى دامۇعا قاراي بۇرۇـ لىس جاساۋىن ىلگەرلىتەتى.

الدىڭغى جارتى جىلدا رايونىمىز اۋىل شارۋاشلىغى كاسپى سالاسىندا 6 قۇاتتى قالاشىق قۇرۇدى بەكىتتى، بۇكىل رايون بويىنىشا بەكىتۇدەن ۋتىپ قۇرىلغان اۋىل شارۋاشلىغى كاسپى سالاسىنداى قۇاتتى قالاشىقتىڭ جالپى سانى 41كە جەتىپ، 13 ايماقاتى (ويلىس، قالا)، 35 اۋداندى (قالا، رايون) قامـ تىدى. مۇنىڭ شىنىدە جەتەكشى كاسپى سالاسىنىڭ تۇتاس كاسپى تىزبەگىنىڭ ۋنىم قۇنى 500 مىللىيون يۇاننان اسقانى كەۋ، ۋبىر مىللىيارد يۇاننان اسقانى كەۋ. جەر ـ جەر كاسپى سالاسىنداى قۇاتتى قالاشىقتىڭ ماركا قۇرىلىسنىن ورىستەتۇنە بەلسەنە قولداۋ كورسەتىپ، ”كەريا قۇمدى شول روزاسى“ سىياقتى ساپاسى جاقسى، ەرەكشىلىگى ايقىن ۋبىر توپ ”اۋىل ونىمدەردى“، ”جەرگىلىكتى ونىمدەر“ سىندى ۋنىم ماركلارىن جەتىلدىرىپ، كاسپى سالاـ سىنىڭ كوتەرىمىدىلك قۇانى مەن قوسىمشا قۇنى رىنقتى جوعارىلادى.

باستاماشى كاسپورىندار — اۋىل ـ قىستاق كاسپى سالاسىن دامىتۇدىڭ تىرەكتى كۇشى. اۆتونوميالى رايون اۋىل شارۋاشلىغى كاسپى سالاسىنداى قۇاتتى قالاشىقتى جەتىلدىرۇمەن بىرگە، اۋىل ـ قىستاق كاسپى سالاسىنىڭ جوـ عارى ساپالى دامۇىن ىلگەرلىتەتۇدى كوزدە ۇستاپ، باستاماشى كاسپورىندارـ دىڭ قارىز اقشا ۋسىمىن قازىنادان تولەۋ ساياساتىن بەلسەنە زەرتتەپ جاساپ، كاسپورىنداردىڭ قىيىنشىلىق ماسەلەسىن اڭسى ەتۇدە ”توتە جول“ سالىپ، باستاماشى كاسپورىنداردىڭ قارجى قۇرۇلۋانا دەم بەرۇ، جازناسىن بازارعا شىعارۇعا باۋلۇ، علمىم ـ تەحنىكالىق قۇات بەرۇ سىياقتى قىزمەت وتەۋدى ورىستەتتى، باستاماشى كاسپورىنداردىڭ اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ تۇتاس كاسپى تىزبەگىنىدە ”تىزبەك باسى“ مىندەتىن ارقالاۋىنا قولداۋ كورسەتىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن كاسپى سالالاندىرۇ بىرلەستىگىن باستاماـ شلىدىنقىەن قۇرىپ، اۋىل ـ قىستاق كاسپى سالاسىنىڭ تىيىن جاڭالاپ، دارەـ جەسىن جوعارىلاتاۋىن جەبەدى. قازىر بۇكىل رايونىمىزدا اۋىل شارۋاشلىغىن كاسپى سالالاندىرۇداعى باستاماشى كاسپورىنداردىڭ جالپى سانى 1617كە جەتتى، مۇنىڭ شىنىدە مەمەلكەت دارەجەلى 57 كاسپورىن بار.

--	--	--	--

(ياسى 1 ـ بەتتە)

يىپىل جىل باسنان بەرى قورعاس شەكارا وتكەلىنەن ەكىپورت ەتىلگەن تاۋارلار، نەگىزىنەن، ماشىنا ـ ەلەكتىر ونىمدەرى، جوعارى، جاڭا تەحنىكالىق ونىمدەر سىياقتىلار بولدى، وسى ەكى تۇردەگى تاۋارلاردىڭ ەكىپورت ساۋدا سوماسى سايكەس مەزگىلدەگىدەن جەكە ـ جەكە 2.8%، 52.8% ارتقان. ”كوكىنەمگى ەگىس كەيزىدە شەكارا وتكەلىنەن يىپورت ەتىلگەن تىڭايىتـ قىش مولشەرى ەسەلەپ ارتتى“. قورعاس كەدەنى جالپىلىق كاسپى بۇلومىنىڭ ورنىنباسار باستىعى لى شۇياڭ بىلاي دەدى: الدىڭغى 5 ايدا قورعاس شەكارا وتكەلىنىڭ تىڭايىقىش يىپورت ساۋدا سوماسى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 4.18 ەسە ارتقان، بۇل ەل ۋشى بازارىنىڭ قۇاتتى اۋىل شارۋاشلىق ۋندىرىس تۇتۇ قابىلەتىن اىگىلەيدى.

يىپىل — ”غىر بەلدەۋ، غىر جول“ باستاماسى ەلعا قويىلعاندىغىنىڭ 10 جىلدىغى، 10 جىلدان بەرى قورعاس شەكارا وتكەلى ەلمىزدىڭ باتىسقا ەسكى اشۇداعى ماڭىزدى شەكارا وتكەلى رەتىندە، يىپورت ـ ەكىپورت ەتىلەتىن زاتـ تاردىڭ سانان تارتىپ تۇرىنە دەيىن بارلىغىندا زور وڭكەرىستەر تۇتىلىپ، شىنجاڭنىڭ، اۋەلى، جۇڭگونىڭ باتىسقا قاراي باعىنتامان ەكونوميكا ـ ساۋدا وزكەرىسىن اىگىلەدى.

لى شۇياڭ مىنالاردى ىلدىردى: قورعاس شەكارا وتكەلىنەن ەكىپورت ەتىلەتىن تاۋارلاردا 10 جىلدىڭ الدىندا ۋنۇرلى بۇيىمدار نەگىز ەتىلەتىن، ال قازىر جوعارى قوسمىشا قۇندى ”جۇڭگودا جاسالغان“ ونىمدەر، مىسالى، اۋتوكولىك، ماشىنا ـ ەلەكتىر ونىمدەرى سىياقتىلار، مولشەرى جەدەل ارتىپ، ەكىپورت ساۋداـ سى ۈلسىنىدە يەلەيتىن سالىستىرماسى ۇزدىكىسىز جوعارىلادى.

بۇگىنگى تاڭدا جۇڭگو مەن ورتا ازىيا ەلدەرىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىنىڭ ۇزدىكىسىز تەرەڭدەۋىنە بايلىنىستى، قورعاس شەكارا وتـ كەلىنىڭ ەسكى اشۇ دەڭگەيى ۇزدىكىسىز جوعارىلادى. شەكارا وتكەلىنىڭ كەـ دەننەن ۋوتۇ ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇ ۋشىنى، قورعاس كەدەنى شەكارا وتكەـ لىنىڭ ”تومەنگە بەرۇ، باسقارۇ، قىزمەت وتەۋ“ رەفورماسىن ىشكەرلەي ىلگەـ رلىتەپ، جۇمىس ۋتارتىتىن ساپالالاندىرىپ، تالون ـ كۋالىكتەردى ازايىتىپ، ونىمىدىلىكتى جوعارىلاتىپ، شەكارا وتكەلدەرىنىڭ شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتا سن ۇزدىكىسىز جاقسارتىپ، شەكارا وتكەلدەرىنىڭ كەدەننەن ۋوتۇدى باقلاۋ ـ باسقارۇ ونىمىدىلىگىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، مەمەلكەتنىڭ باتىسقا ەسكى اشۇ ارناسىنىڭ تىكىلىسىزدىگىنە كەپىلدىك ەتتى.